

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร
เพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง
(EXECUTIVE FUNCTION: EF) ของเด็กปฐมวัย*
AN ACADEMIC MANAGEMENT MODEL OF EDUCATIONAL
INSTITUTIONS IN BANGKOK FOR DEVELOPING EXECUTIVE FUNCTION
(EF) OF EARLY CHILDHOOD

ภาณุศักร หงษ์ทอง

Panusuk Hongthong

สุวพร เข้มเฮง

Suwaporn Semheng

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University, Thailand

พรชูลี ลังกา

Pornchulee Lungka

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Suan Dusit University, Thailand

E-mail: panusuk@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย และ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่ม

* Received 26 July 2019; Revised 9 August 2019; Accepted 14 August 2019

ตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และเทียบสัดส่วน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ S-C-AL-E-S ได้แก่ 1) Staff: ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง 2) Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา 3) Active Learning: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ 4) Environment: สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 5) Supervision: การนิเทศ แต่ละองค์ประกอบมีสารสนเทศสำคัญในการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการบริหาร PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงาน

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้ พบว่า มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารงานวิชาการ, ความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง, เด็กปฐมวัย

Abstract

This research aimed to 1) study state and the needs assessment of academic management of educational institutions in Bangkok for developing Executive Function of early childhood; 2) create an academic management model of educational institutions in Bangkok for developing Executive Function of early childhood; and 3) evaluate feasibility and utility for applying an academic management model of educational institutions in Bangkok for developing Executive Function of early childhood. This research uses a mixed method research, the sample of quantitative research was the perspectives of the involved 576 personnel in educational institutions by stratified random sampling and the qualitative research uses 9 experts by purposive sampling. A questionnaire, a semi-structured interview form, and evaluation forms were used as tools for collecting data. Mean, Standard deviation, and Priority Needs Index (PNI_{modified}) were employed for analyzing quantitative data. Content analysis was used for analyzing qualitative data.

The results revealed that:

1. The present state on academic management of educational institutions in Bangkok for developing Executive Function of early childhood was rated at high level and the needs assessment was rated at moderate level.

2. An academic management model of educational institutions in Bangkok for developing Executive Function of early childhood consisted of 5 main factors, S-C-AL-E-S. There were 1) Staff: Administrator, Teacher and Parent, 2) Curriculum: School Curriculum, 3) Active Learning: Learning by Doing, 4) Environment: Environment, Instructional Media and Learning Resources, and 5) Supervision: Educational Supervision. Each factor was operated by PDCA managing processes.

3. The evaluation of feasibility and utility for applying the academic management model of educational institutions in Bangkok for developing Executive Function of early childhood was rated at the highest level.

Keywords: Model, Academic Management, Executive Function (EF), Early Childhood

บทนำ

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาของมนุษย์ ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้เด็กปฐมวัยเติบโตไปอย่างมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2560) และหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้ระบุว่า หลักการศึกษาเพื่อปวงชน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคน โดยเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัย ได้มีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญและให้บริการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นจำนวนมาก โดยแต่ละหน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง และการพัฒนาทักษะสมองหรือการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (Executive Function: EF) ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดของสมองส่วนหน้า ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การคิด ความรู้สึก และการกระทำ โดยสมองส่วนนี้กำลังพัฒนามากที่สุดในช่วงปฐมวัย เป็นช่วงของการพัฒนาความสามารถในการคิด การจัดระเบียบตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้น

การปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดี จึงควรเริ่มตั้งแต่วัยนี้ การนำความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (Executive Function: EF) มาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีทักษะที่สำคัญในการควบคุมอารมณ์ ความคิด การตัดสินใจ และการกระทำ อันส่งผลให้มีการลงมือทำงาน และมุ่งมั่นทำจนงานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะทำให้เด็กปฐมวัยเติบโตไปอย่างมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีต่อไปในอนาคต (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558)

จากความสำคัญของความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง ทำให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง เพื่อทำให้อารมณ์ของเด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งในปัจจุบันเด็กปฐมวัยเข้าสู่ระบบการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ถ้าโรงเรียนมีการนำทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองมาใช้ในการจัดการเรียนสอนอย่างถูกต้องและจริงจัง ตั้งแต่การบรรจุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อีกทั้งการสนับสนุนอื่น ๆ ทางด้านวิชาการ จะส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีทักษะด้านความสามารถในการบริหารจัดการตนเองเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องเหล่านี้คือฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (Executive Function: EF) ของเด็กปฐมวัย” เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความถูกต้องและมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร 1,148 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,296 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ 1,148 และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1,148 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 576 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ 288 และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ 288 คนโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีสังกัดเป็นชั้นและโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNImodified)

1.2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน

1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 คน

1.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ดำเนินการดังนี้

2.1 ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย จากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1

2.2 ตรวจสอบรูปแบบด้วยการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้ ดำเนินการดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร 1,148 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,296 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ 1,148 และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1,148 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบไปใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI modified (I-D/D)	แปลผล
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1.การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	3.71	.819	มาก	4.42	.703	มากที่สุด	0.19	สูง
2.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.99	.679	มาก	4.56	.601	มากที่สุด	0.14	ต่ำ
3.การวัดและประเมินผล/การประเมินพัฒนาการ	3.70	.795	มาก	4.42	.715	มากที่สุด	0.19	สูง
4. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.09	.722	มาก	4.58	.571	มากที่สุด	0.12	ต่ำ
5. การนิเทศ	3.69	.871	มาก	4.39	.747	มากที่สุด	0.19	สูง
รวม	3.84	.694	มาก	4.47	.619	มากที่สุด	0.16	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.99$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนิเทศ ($\bar{X} = 3.69$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า ในภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนิเทศ ($\bar{X} = 4.39$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย พิจารณาจากความแตกต่างระหว่างสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพปัจจุบัน พบว่า ในภาพรวมมีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง (PNImodified = 0.16) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล/การประเมินพัฒนาการและ ด้านการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNImodified = 0.19) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (PNImodified = 0.14) และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ (PNImodified = 0.12)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปประเด็นได้ดังนี้

1. องค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้ดูแลเด็ก, การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning, การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้, การดูแลสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี และ การเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนและสังคม

2. แนวทางการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ได้แก่ พัฒนาผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย, พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองอย่างชัดเจน และ กำหนดการพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองเป็น วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

3. แนวทางการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง, กำหนดทักษะการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ และออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning, และส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

4. แนวทางการดำเนินการวัดและประเมินผล/ประเมินพัฒนาการ ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้านทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองที่ถูกต้อง กำหนดตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหาร ครูและผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกันสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง ดำเนินการวัดและประเมินผลการพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมีคู่มือการวัดและประเมินผลทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง

5. แนวทางการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีพื้นที่เพียงพอต่อการทำกิจกรรม มีมุมการเรียนรู้ที่หลากหลายและปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้เด็กอยู่กับธรรมชาติ เล่นอย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้สอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง จัดแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสัดส่วนสำหรับเด็กปฐมวัย เชิญผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรสอนเด็ก และ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองนำนักเรียนไปเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพิ่มเติม

6. แนวทางการดำเนินการนิเทศเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง, นิเทศกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ควรมิเทศที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน, นิเทศเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย, มีแหล่งความรู้หรือคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองให้ครูศึกษาทำความเข้าใจ และ มีการกำกับ ติดตาม และดูแลให้เกิดการนิเทศเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพในขั้นตอนที่ 1 สามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยได้ 5 องค์ประกอบ คือ S-C-AL-E-S ได้แก่ 1) Staff: ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง 2) Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา 3) Active Learning: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ 4) Environment: สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 5) Supervision: การนิเทศ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบใช้กระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action) เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง)

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้

ประเด็นการประเมิน	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. Staff: ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง	4.50	.516	มากที่สุด	4.53	.480	มากที่สุด
2. Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา	4.49	.596	มากที่สุด	4.57	.496	มากที่สุด
3. Active Learning: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ	4.47	.546	มากที่สุด	4.52	.524	มากที่สุด
4. Environment: สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.45	.531	มากที่สุด	4.56	.477	มากที่สุด
5. Supervision: การนิเทศ	4.47	.663	มากที่สุด	4.59	.474	มากที่สุด
รวม	4.48	.543	มากที่สุด	4.55	.465	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.48 และ 4.55 ตามลำดับ) องค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ Staff: ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง (\bar{X} = 4.50) รองลงมา คือ Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 4.49) ส่วนองค์ประกอบที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด คือ Supervision การนิเทศ (\bar{X} = 4.59) รองลงมาคือ Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 4.57)

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูง คือ ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล/การประเมินพัฒนาการ และด้านการนิเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษา ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองจะปรากฏอยู่ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาเด็กไว้อย่างชัดเจน ดังที่ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดสาระสำคัญของหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน นิเทศติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ส่วนการวัดและประเมินผล/การประเมินพัฒนาการ เป็นการแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู ในการพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ครูต้องมีการวางแผนการประเมินพัฒนาการ กำหนดจุดประสงค์ในการประเมินความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กไว้อย่างชัดเจน มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ออกแบบวิธีการและเครื่องมือเหมาะสมและหลากหลาย ให้สามารถดำเนินการประเมินพัฒนาการเด็กได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องมีการ

วางแผนอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการและเครื่องมือในการประเมิน ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล ตามสภาพจริงครบทุกด้าน และด้านการนิเทศ เป็นการ สนับสนุน แนะนำและความช่วยเหลือครูให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้เด็กมี ความสามารถในการบริหารจัดการตนเองได้ประสบความสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ (เยาวภา เตชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า การนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และประสานงานระหว่างผู้นิเทศและครูผู้สอน โดยมีเป้าหมายให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย จากที่กล่าวมาจึงทำให้ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อ พัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล/การประเมินพัฒนาการ และด้านการนิเทศ จึงมีความ ต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง

ส่วนในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและ แหล่งเรียนรู้ พบว่า มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ อาจเนื่องมาจากการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยส่วนใหญ่จะต้องวางแผนและจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ ที่มีการส่งเสริมพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถในการ บริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย และสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ อุปกรณ์ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม หลากหลายและเพียงพอต่อการพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นไป ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในหลักสูตร และการประกันคุณภาพ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ เน้นให้ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้และการอยู่ร่วม ของเด็กปฐมวัย จึงทำให้พบว่า ความต้องการจำเป็นในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

2. จากการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ คือ S-C-AL-E-S ได้แก่ 1) Staff: ผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ และผู้ปกครอง 2) Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา 3) Active Learning: การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ 4) Environment: สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่ง

เรียนรู้ และ 5) Supervision: การนิเทศ แต่ละองค์ประกอบมีสารสนเทศสำคัญในการบริหารจัดการตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action) เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานสามารถอภิปรายแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

2.1 Staff: ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง เป็นองค์ประกอบที่มุ่งพัฒนาให้ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย เนื่องจากผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กและเป็นบุคคลสำคัญในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นบุคคลดังกล่าวจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย เพื่อที่จะดูแลและพัฒนาเด็กได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ณิชยา ทศน์ชาญชัย; และ จริญญา จุฑาภิสิตธิ์ ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะ Executive Function (EF) ได้แก่ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู เพื่อน ครู และบุคคลในสังคม จะทำให้เด็กพัฒนาทักษะ Executive Function (EF) ได้ดี (ณิชยา ทศน์ชาญชัย และ จริญญา จุฑาภิสิตธิ์, 2559) และงานวิจัยของ อภิธ เรืองประสิทธิภาพ การบริหารและการกำกับดูแลโรงเรียนกับความจำเป็นสำหรับคุณภาพการบริหารทางการศึกษา (Agith, Allen A, 2015) พบว่า องค์ประกอบสำคัญของการบริหารโรงเรียนและการกำกับดูแล คือการพัฒนาผู้บริหารให้มีคุณวุฒิและประสบการณ์ที่ดี

2.2 Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มุ่งเน้น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีการบูรณาการการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนงานที่สถานศึกษากำหนดแนวทางการพัฒนาเด็ก เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีแนวทางในการดำเนินการพัฒนาเด็กให้สอดคล้องหรือบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษา จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาให้เด็กเกิดความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (Executive Function: EF) เพราะสถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในรายละเอียดสาระสำคัญของ ซึ่งการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา (รัศมี อุกประโคน, 2558) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของการบริหารงานวิชาการโดยการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

2.3 Active Learning: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก ด้วยวิธีการที่หลากหลายแบบลงมือปฏิบัติ เนื่องจาก การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ครูต้องส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้วยวิธีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย ตามความสนใจและบริบทที่เด็กอาศัยอยู่ ให้เด็กได้คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ โดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดวิธีการพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (Executive Function : EF) ให้แก่เด็กปฐมวัย (สุภาวดี หาญเมธี, 2561) ที่กล่าวว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง โดยครูต้องส่งเสริมให้เด็กได้เลือก ตัดสินใจ วางแผน ลงมือทำ ลองผิดลองถูกและฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และสอดคล้องกับแนวคิดวิธีการสร้างทักษะ Executive Function (EF) ที่กล่าวว่า วิธีการสร้างทักษะ Executive Function (EF) ให้แก่เด็ก ควรส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558)

2.4 Environment: สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่มุ่งเน้นในด้านการดำเนินการจัดให้สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย เนื่องจากสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กในทุก ๆ ด้าน โดยสถานศึกษาต้องมีการจัดสภาพแวดล้อม ให้มีพื้นที่กว้างพอกับการทำกิจกรรมกลุ่ม มีความเป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีเครื่องเล่นสนามและของเล่นที่หลากหลายส่งเสริม

พัฒนาการ ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีการจัดบริเวณต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจสำหรับเด็ก ทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่ประดิษฐ์ขึ้น รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรหรือเชิญบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เด็กสนใจมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ซึ่ง องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะ EF ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมที่จะพัฒนาทักษะ EF ของเด็กได้ดี ควรมีพื้นที่ที่สามารถทำกิจกรรมแล้วก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การสำรวจ และการออกกำลังกาย โดยเน้นที่ความปลอดภัย และความเหมาะสมกับสถานะทางสังคมของเด็ก (ณิชา ทศน์ชาญชัย และ จริญญา จุฑาทิสิทธิ์, 2559) และจากงานวิจัยของแอกเคอร์แมน (Ackerman, Debra J, 2017) เรื่องความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กก่อนวัยเรียน เกี่ยวกับความสำคัญ ผู้สนับสนุน ความจำเป็นของการวิจัยและการเลือกวิธีการประเมิน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

2.5 Supervision: การนิเทศ เป็นองค์ประกอบที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็ก เนื่องจาก การนิเทศเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและครู เพื่อร่วมมือกันพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ (Hoy, Wayne K. and Forsyth, Patrick B, 1986) ดังนั้น การนิเทศจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา ที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กได้อย่างมีคุณภาพ ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบ (สุเทพ ตระหง่าน, 2559) และการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดแพร่ พบว่า การนิเทศการศึกษา เป็นองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่เป็นขอบข่ายของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชน (ดวงกมล สวิง, 2558)

3. การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหาร

จัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้ พบว่า มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ในการสร้างรูปแบบมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยนำหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำผลของการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการสร้างรูปแบบ มีการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ และสาระสำคัญในการดำเนินงานของแต่ละองค์ประกอบที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างรูปแบบของคีฟวส์ (Keeves, P. J, 1988) ที่กล่าวว่า การสร้างรูปแบบต้องอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลไว้อย่างชัดเจน โดยรวบรวมมาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ และรูปแบบที่ดีจะต้องผ่านตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง จึงจะทำให้รูปแบบมีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้งาน

สรุป

1. สภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการสร้างรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ S-C-AL-E-S ได้แก่ 1) Staff: ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง 2) Curriculum: หลักสูตรสถานศึกษา 3) Active Learning: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ 4) Environment: สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 5) Supervision: การนิเทศ แต่ละองค์ประกอบมีสารสนเทศสำคัญในการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการบริหาร PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงาน
3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้ พบว่า มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้ประโยชน์

การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้ในการบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง สถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจกระบวนการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบให้ชัดเจน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

2.1 ควรทำวิจัยแบบ Cross-Sectional Study หรือ Longitudinal Study เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กในช่วงวัยต่าง ๆ ที่เกิดจากการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยไปปฏิบัติ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยตามแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในบริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.

_____. (2561). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี).

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.

ณิชา ทศน์ชาญชัย และ จริญญา จุฑาทิสิทธิ์. (2559). กิจกรรมตามวัยเพื่อส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการและการควบคุมตนเอง. เรียกใช้เมื่อ 28 มิถุนายน 2560 จาก

<http://www.thaipediatrics.org/Media/media-20161129093332.pdf>

- ดวงกมล สวิง. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในจังหวัดแพร่. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 26(2), 186-197.
- นवलจันทร์ จุฑาทักติกุล. (2558). Executive Functions. Modern mom Focus, 1(5).
- ภารดี อนันต์นำวี. (2557). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). ชลบุรี: มนตรี.
- เยาวภา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- รัศมี อุกประโคน. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโดยบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาราชสีมา. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 10(1), 43-49.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สุเทพ ตระหง่าน. (2559). รูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 8(2), 157-172.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2561). คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครู ปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- Ackerman, Debra J. (2017). Preschoolers' Executive Function: Importance, Contributors, Research Needs and Assessment Option. ETS Research Series, 2017(1), 1-24.
- Agith, Allen A. (2015). Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality Education Service Delivery. An International Multidisciplinary Journal, 9(3), 62-73.

Hoy, Wayne K. and Forsyth, Patrick B. (1986). *Effective supervision: Theory into practice*. New York: Random House.

Keeves, P. J. (1988). *Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.